

Ålderdoms- hemmen under 100 år

Under titeln

"Detta minns jag"

Sune Håkansson

Ålderdomshemmet i
Eringsboda.
Inflyttningsklart 1927.

John Olssons foto av det inflyttningsklara ålderdomshemmet 1927.

Ålderdomshemmen under 100 år

Under 1920-talet byggdes ålderdomshem i många av Blekinges kommuner. Åtminstone på landsbygden synes utformningen vara relativt likartad.

Eringsboda är ett exempel. Beslut om byggnation togs 1925. Man märker att tiderna förändras. Det var viktigt att tidigt kalla en slagruteman, så att brunnen kunde grävas på rätt ställe. Detta kunde i sin tur påverka placeringen av byggnaden.

För de äldre innebar himmet en rejäl standardhöjning. Här fanns elektricitet. Elektrifieringen i socknens byar var inte klar förrän på 1950-talet. Här fanns vatten och avlopp.

Så sent som 1965 saknade hälften av bostäderna i utanför kommunens tätorter vatten och/eller avlopp. Nu kunde de äldre få bada åtminstone en gång i månaden. Någon "berättelse" säger att någon nyinflyttad ännu på 2000-talet var konfunderad. Man hade aldrig använt en vattenklosett förr.

I Eringsboda byggdes 12 rum. Hemmet har plats för 25 vårdtagare, står det i "Gåraboken" från 1945. Innebörden är att det i huvudsak var två personer i varje rum.

Idag är många platser på himmet tvårumslägenheter.

Antalet anställda var fyra. Tolkningen är att många flyttade till himmet för att få en bättre bostad, än mer en ordnad mathållning. Huvuddelen av vårdtagarna fick minimal vård.

Det var snarare så att de piggare fick hjälpa de mer hjälpbehövande. Föreståndarinnan hade egen bostad på himmet och hade i praktiken ständig jour.

Hemtjänst i kommunal regi fanns, såvitt jag förstår, inte. I Backaryd anställdes en hemvårdarinna i mitten på 1940-talet. I Eringsboda anställdes en hemvårdarinna "på försök" ungefär samtidigt. Mina minnen från barndomen var att hemvårdarinnan hjälpte till när "mor i huset" var på BB. De äldre fick sköta sig själva, alternativt fick barnen vara behjälpliga. Många gånger bodde de gamla hos barnen, måhända i undantagsstugan.

Att göra statistik över utvecklingen genom årtionden är svårt. I Eringsboda finns idag inget ålderdomshem, eller vård- och omsorgsboende. Jag tror att tre äldre bor på himmet, i eller utanför kommunen.

Definitionen på äldreboende har varit kringvid oförändrad under det här seklet. År 2000 fanns 453 platser, förutom korttidsplatserna. I somras fanns 275. I början av seklet var likväl köerna till himmen avsevärt längre.

Jag tror inte att det någonsin funnits så många med kommunal hemtjänst som nu, ca 700 stycken.

Att spekulera om framtiden får anstå.

Sune Håkansson

Vidablick högdel i form av punkthus.

Vidablick i Ronneby är en vårdanläggning från 1960-talet och består av en högdel i form av ett punkthus och en lågdel om högst två våningar.
Byggt i tidstypiskt mörkbrunt tegel.

Attendo äldreboende i Ronneby.
Öppnade i år – 2020.

